

Norsk Zoologisk Forening

Postboks 102 Blindern, 0314 Oslo
nzf@zoologi.no, www.zoologi.no, tlf. 988 16 833
Org.nr: 971 274 727, konto: 7874 05 96674

Miljøverndepartementet,
Avdeling for naturforvaltning,
Postboks 8013 Dep,
0030 Oslo

Oslo, 12. juli 2008

Høringsvar - Midlertidig forskrift om godtgjøring ved forsøk på skadefelling av rovvilt

Norsk Zoologisk Forening (NZF) vil gjerne bidra med våre synspunkter på denne høringen, og ønsker gjerne ved en senere anledning å bli satt opp som høringsinstans i alle tilsvarende saker.

Vi mener det er beklagelig at høringen sendes ut i slutten av juni, med høringsfrist 21. juli, midt i fellesferien. Dette innebærer at mange er på ferie og ikke får svart. NZF henviser dessuten til Advokatforeningens undersøkelser og utsagn om korte høringsfrister ved departementenes høringer. Mindre enn én måneds frist bryter med både hovedregelen på tre måneders frist, og de seks ukene reglene sier er minstemål.

Når det gjelder midlertidig forskrift om godtgjøring ved forsøk på skadefelling av rovvilt NZF synes det er merkelig at saken sogner innunder Miljøverndepartementet. Da det er snakk om godtgjøringer på linje med andre tiltak som omhandler husdyr, burde dette vært en sak innunder Landbruks- og matdepartementet.

Midlene som skal brukes til prøveordningen skal finansieres med 2 millioner kroner pr. år over bevilgningen til forebyggende og konfliktdepende tiltak (kap 1427 post 73). Dette mener NZF er uakseptabelt, da dette hverken kan sees på som forebyggende eller konfliktdepende tiltak.

Norsk Zoologisk Forening mener forebyggende og konfliktdepende tiltak bør inkludere kjente forebyggende tiltak som rovdryrsikre gjerder, gjeting og alternativ drift i de mest rovdryrtette områder, innsamling av husdyr til beskyttet innmarksbeite til tider av året de er mest utsatt for angrep. Ikke minst må det være en fornuftig bruk av soner med differensiert forvaltning, der sunne og bærekraftige rovdryrbestander må prioriteres foran husdyr i minst ett av forvaltningsområdene, i dag "ulvesonen" øst for Glomma, men det burde også vært buffersoner rundt med noe aksept av rovdryr. Konfliktdepende tiltak utover fornuftig forvaltning bør bl.a. være formidling av informasjon om rovdryrenes adferd, økologi og historikk, samt hvordan man kan leve side om side med dem på en måte som begrenser folks frykt.

Myndighetene og husdyreierne bruker store summer på å forhindre eller bøte på husdyrenes sykdommer, forgiftninger, parasittangrep, og fysiske skader som følge av fall o.l. At

Miljøverndepartementet skal ta utgiftene for en annen kostbar aktivitet, som godtgjøring til skadefellingsjaktlag for å forhindre et nesten ubetydelig tap av husdyr til rovdyrene, er oss helt uforståelig.

Den foreslåtte midlertidige forskriften sier at midler skal gå til "godtgjøring av tapt arbeidsfortjeneste". Dersom husdyreierne selv har kapasitet til å vokte sine husdyr, bør det å ta vare på sine husdyr være å regne som en naturlig del av yrket. Dette gjelder både av hensyn til dyrenes velvære og fordi det er naturlig at en produsent av et produkt selv må ta ansvar for råvarer, produksjon, oppbevaring og salg, slik at det ikke er noe myndighetene burde behøve å detaljstyre eller bevilge penger til. Dersom husdyreierne *ikke* har kapasitet til å ta vare på sine husdyr på forsvarlig måte, har de trolig valgt feil yrke eller driver husdyrdrift på en u hensiktsmessig og uforsvarlig måte, eller, i enkelte tilfeller, i områder som ikke egner seg for husdyr/sau. Innleide jaktlag på bekostning av Miljøverndepartementets og skadeforebyggende og konfliktdempende tiltak er i så måte ingen fornuftig forvaltning. Isteden bør myndighetene sørge for at andre nødvendige tiltak blir gjennomført, og om nødvendig omlegging eller nedleggelse av husdyrdriften dersom husdyreier selv mener det ikke er mulig i forhold til rovdyr.

Slik vi tydelig ser av forvaltningen av rovdyr fra sentralt og lokalt hold de senere år, har politikken ikke fungert, spesielt for ulv. Stadig "skadefelles" ulv, uavhengig av hensyn til bestandsmål og individenes genetikk, som kan være avgjørende for overlevelsen til den norske ulvestammen.

NZF kan ikke forstå nødvendigheten av skadefelling der det aktuelle rovdyret har tatt husdyr, for deretter å forsvinne. At et rovdyr "får smaken på sau", og dermed aldri vender tilbake til sine naturlige byttedyr, er en myte. Derimot er det slik at sunne ulveflokker foretrekker, og er fullt kapable til, å nedlegge sine naturlige byttedyr, ved bruk av avansert jaktsamspill flokkdyrene imellom. Enslige ulver kan på sin side ha problemer med å ta friske, naturlige byttedyr, og kan i slike tilfeller være avhengige av lett tilgjengelig bytte som degenerert sau, som ikke lenger har i behold sine instinkter om å flykte fra rovdyr.

Skadefellinger kan i mange tilfeller se ut som hevn etter at et rovdyr har skapt frykt, kommet for nær eller angrepet husdyr. Det er ikke slik at hevn mot individer av rovdyr som har tatt husdyr har noen forebyggende effekt, selv om dette tydelig er en utbredt praksis mange steder. Rovdyrene har allerede en iboende frykt mot å nærme seg både folk og sivilisasjon, slik at en rettet seleksjon på såkalte "skadedyr" vil ha mikroskopisk effekt, om noen. Tilsvarende tar rovdyrene primært sine *naturlige* byttedyr, men om de støter på husdyr langt oftere enn naturlige hjortedyr, kan man kanskje ikke forvente at husdyrene blir latt i fred til enhver tid.

I tilfeller der dyr i naturen angriper mennesker, er dette som regel fordi de forsvarer sitt avkom eller er selv blitt skremt. Til og med elg og bier blir hevdrept eller tatt av dage for å beskytte mennesker mot den farlige naturen på denne måten, helt uten noen form for biologisk begrunnelse, men gjerne med myndighetene i ryggen.

For de øvrige rovdyr er det langt mindre konflikter med husdyrnæringen. Det er imidlertid uforståelig at for eksempel rødreven ikke oftere blir satt i søkelyset for å ta lam på beite, noe rev er fullt kapabel til å gjøre (tar lam på iallfall 25 kg), og er dokumentert at de gjør i mange tilfeller.

Det bør også settes spørsmålstegn ved forvaltningen av hjortedyr, og jaktkvoter på disse, før man vurderer flere tiltak for å begrense de utrydningstruete og fredete rovdyrstammene enda mer effektivt. Enkelte steder jaktes det for hardt på hjortedyr, mens andre steder er det så mange at tetthetsbetingede sykdommer og parasitter blir et betydelig problem for hjortedyrene. Fornuftig skjøtsel av rovdyrene, deres byttedyr og leveområder er helt avgjørende for konfliktvivaet og sunne bestander av den norske faunaen.

Med denne høringen foreslås det at jaktlag skal godtgjøres ved sine forsøk på skadefelling. Norsk Zoologisk Forening er imot denne formen for godtgjøring til skadefelling, og vi avviser derfor både alternativ I og alternativ II. Vi forkaster begge forslag, fordi premissene er gale.

Som nevnt over burde denne saken dessuten vært innunder Landbruks- og matdepartementet, framfor å gå på bekostning av svært viktige forebyggende og konfliktdempende tiltak som det er bred enighet om å gjennomføre. Skadefelling er ikke et slikt tiltak.

Med vennlig hilsen

Norsk Zoologisk Forening v/

Erik Brenna, leder /s./